

مقاله پژوهشی

مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دوره ۱۸، شهریور ۱۳۹۸، ۵۲۸-۵۱۵

مطالعه اثرات ضد میکروبی نانومولسیون عصاره آبی گیاه نعناع فلفلی (*Mentha Piperita* Lamiaceae) بر باکتری گرم منفی *Escherichia coli*: یک مطالعه آزمایشگاهی

مژگان حیدری^۱، مژگان باقری^۲

دریافت مقاله: ۹۷/۶/۳۱ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۹۷/۸/۱ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۹۷/۱۲/۴ پذیرش مقاله: ۹۷/۱۲/۸

چکیده

زمینه و هدف: از آنجایی که بیماری‌های عفونی دسته بزرگی از بیماری‌ها را تشکیل می‌دهند، لذا امروزه نیاز به مواد آنتیبیوتیک‌ریال کم‌ضرر هر روز بیش‌تر حس می‌شود. گیاه نعناع فلفلی با نام علمی *Mentha Piperita Lamiaceae* یکی از پرمصرف‌ترین گیاهان دارویی با خواص ضد میکروبی، ضد آفت، ضدانگلی و ضد قارچی می‌باشد. لذا هدف از انجام این مطالعه تعیین اثرات ضد میکروبی نانومولسیون عصاره آبی گیاه نعناع فلفلی بر باکتری گرم منفی اکولای می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه آزمایشگاهی، از عصاره گیاه نعناع فلفلی و توئین ۸۰ استفاده شد که با استفاده از روش اولتراسونیفیکاسیون، پارامترهای درصد سورفاکتانت، غلظت اسانس و زمان سونیکاسیون مورد بررسی قرار گرفت. سائز نمونه‌ها به‌وسیله آنالیز پراکندگی نور دینامیکی و خواص ضد میکروبی در برابر باکتری اکولای به دو روش کمی واحد کلونی‌ساز و کیفی دیسک نفوذی بررسی شدند. نتایج به صورت میانگین و انحراف معیار گزارش گردید.

یافته‌ها: نانومولسیون‌ها در غلظت‌های ۱ تا ۵ درصد اسانس گیاه نعناع فلفلی با متوسط اندازه ذرات ۱۲ نانومتر و خواص ضد میکروبی با میانگین ۷۵ درصد و ۳/۱۲ میلی‌متر هاله عدم رشد علیه باکتری گرم منفی اکولای به‌دست آمد.

نتیجه‌گیری: نانومولسیون‌های سنتز شده بر پایه اسانس گیاهی نعناع فلفلی دارای پایداری مناسب هستند و خواص ضد میکروبی بالایی را علیه باکتری گرم منفی اکولای نشان می‌دهند که این خواص با افزایش غلظت نانومولسیون افزایش معنی‌داری دارد. بنابراین، به‌نظر می‌رسد که نانومولسیون‌های سنتز شده از خواص ضد میکروبی قابل توجهی برخوردار هستند.

واژه‌های کلیدی: ضد میکروبی، نانومولسیون، اسانس نعناع فلفلی، سورفاکتانت، اولتراسونیک

مقدمه

جای آن‌ها برای حفظ و نگهداری مواد غذایی، دستیابی به مواد ضد عفونی کننده و ضد میکروبی طبیعی که تشکیل محصولات جانبی مضر را در پی نداشته باشند، استفاده کرد و

امروزه با توجه به آثار جانبی و معایب ترکیبات نگه دارنده شیمیایی، گیاهان دارویی و ترکیبات طبیعی را می‌توان به

۱- استادیار پژوهشکده فناوری نانو و مواد پیشرفته، پژوهشگاه مواد و انرژی، کرج، ایران

تلفن: ۰۲۶-۳۶۲۸۰۰۴۰، دورنگار: ۰۲۶-۳۶۲۰۱۸۸۸، پست الکترونیکی: m.heydari@merc.ac.ir

۲- استادیار پژوهشکده فناوری نانو و مواد پیشرفته، پژوهشگاه مواد و انرژی، کرج، ایران

ترکیب مورد نظر را به نحو چشم‌گیری افزایش می‌دهد [۱۷].

تحقیقات نشان داده است که می‌توان با استفاده از فناوری نانو، مزایای فراوانی را در مواد ضد میکروبی نظیر کاهش مصرف مواد ضد میکروبی، افزایش کارایی، سازگاری بالا با محیط زیست و بهبود کیفیت ایجاد نمود [۱۸].

نانومولسیون‌ها به دلیل اندازه کوچک قطرات و در نتیجه شفافیت و پایداری فیزیکی طولانی مدت (بدون هیچ انعقاد ظاهری، رسوب و یا دو فازی شدن) و همچنین نیاز به سورفاکتانت کم‌تر، باعث جذب بیش‌تر مواد ضد میکروبی توسط میکروارگانسیم و کاهش مصرف می‌شوند که از مزایای آن‌هاست. تولید نانومولسیون برای ریزپوشینه‌سازی (microencapsulation) و کنترل ره‌ایش ترکیبات فرآسودمند مانند انواع داروها، رنگ‌ها، اسانس‌ها و ویتامین‌ها یکی از زمینه‌های کاربردی فناوری نانو در صنایع غذایی بوده است [۱۹].

اولین بار یک ترکیب نانومولسیونی دارویی روغن در آب توسط Baker و همکاران تهیه شد که به منظور غیر فعال کردن باکتری مقاوم دارای اسپور سنتز شد و سایز ذرات پراکنده نانومولسیون مقدار ۵۰۰ تا ۵۰۰۰ نانومتر به‌دست آمد [۲۰]. سپس محققان دیگر به منظور کاربردهای عمدتاً دارویی و غذایی نیز از نانومولسیون‌های متفاوت دیگر استفاده کردند [۲۱-۲۲، ۱۷، ۱۲]. گروهی از دانش‌مندان نیز در زمینه تهیه نانومولسیون تحقیقات فراوانی انجام دادند که نقص عمده این سیستم‌ها، انجام آزمایشات وقت گیر و محدوده سایز نانو ذرات عمدتاً بزرگ‌تر از ۱۰۰ نانومتر بوده است [۱۲].

این امر مسئله‌ای رو به گسترش در جهان است [۱-۲]. با توجه به افزایش روز افزون مقاومت باکتری‌ها نسبت به آنتی‌بیوتیک‌ها و عوارض جانبی آن‌ها، استفاده از گیاهان دارویی و عصاره‌های گیاهی مورد توجه زیادی قرار گرفته‌اند [۳-۵]. به تازگی نشان داده شده است که بسیاری از اسانس‌ها خواص ضد میکروبی داشته و می‌توان از آن‌ها به‌عنوان گزینه دوست‌دار محیط زیست به منظور از بین بردن باکتری‌ها و میکروب‌های مضر استفاده کرد [۶-۷]. آن‌ها مکانیسم‌های متفاوتی را برای مبارزه با میکروارگانسیم‌ها به عهده دارند که از جمله می‌توان به جلوگیری از ساخت دیواره سلولی و اسیدهای نوکلئیک، مهار پروتئین‌سازی، تغییر در عملکرد غشاء سلولی اشاره کرد [۸-۱۱].

امروزه مواد آنتی‌باکتریال کاربردهای فراوانی را در پزشکی و صنعت به عهده دارند [۱۳-۱۴]. مواد ضد میکروبی طبیعی و سازگار با محیط زیست برای انسان و سایر جانداران بی‌زیان بوده و باعث آلودگی محیط زیست نمی‌شود و از نظر اقتصادی مصرف این‌گونه مواد ارگانیک و طبیعی کاملاً مقرون به صرفه است. محققان بر این عقیده‌اند که اسانس‌ها یا همان عصاره‌های معطر گیاهی قابلیت بالایی برای استفاده به شکل مواد آنتی‌باکتریال زیستی و جایگزینی با مواد شیمیایی دارند [۱۴-۱۶].

محققان نشان داده‌اند که کارایی بعضی از اسانس‌های گیاهی طبیعی حتی در بعضی موارد بهتر از مواد مصنوعی می‌باشد. اما مشکل عمده آن‌ها فراریت بالا و متعاقب آن ناپایداری می‌باشد. به منظور مقابله با این مشکل یکی از بهترین راه حل‌ها استفاده از فرمولاسیون نانومولسیون است که در واقع با استفاده از فناوری نانو، پایداری و کارایی

نانوامولسیون، دستگاه اولتراسونیک پروب دار (Labsonic P, Sartorius Stedim Biotech, Germany) مورد استفاده قرار گرفت.

در آزمایشات بعدی به بررسی فرمولاسیون‌های نانوامولسیون سنتز شده از طریق اندازه گیری ویسکوزیته (Brookfield Viscometer, model RV-DV III Ultra, USA)، هدایت الکتریکی (Conductometer Metrohm, USA 712 و pH meter, Mettler Toledo, Switzerland) پرداخته شد. نحوه انجام آزمایشات از طریق قرارداد پروب‌های دستگاه در داخل محلول نانوامولسیون انجام گرفت [۲۳]. برای مطالعه سایز ذرات نانوامولسیون‌های سنتز شده از روش پراکندگی نور دینامیکی (Zetasizer Nano ZS, Model 3000HAs, Malvern, UK) استفاده شد که روشی فیزیکی برای تعیین توزیع ذرات موجود در محلول‌ها و سوسپانسیون‌هاست. این روش به برهمکنش نور با ذره بستگی دارد. در این روش، حرکت براونی ذرات که وابسته به اندازه آن‌هاست اندازه گیری می‌شود، به این ترتیب که ذرات توسط نور لیزر تابش داده می‌شوند و شدت نوسانات نور پراکنده شده مورد آنالیز قرار می‌گیرد [۲۴]. در پایان به بررسی تست‌های ضد میکروبی در برابر باکتری گرم منفی اکولای، فرمولاسیون نانوامولسیون‌های سنتز شده با استفاده از روش کمی واحد کلونی ساز (CFU=Colony Forming Unit) و کیفی دیسک نفوذی (DDM=Disc Diffusion) پرداخته شد.

انجام آزمایشات در مقیاس آزمایشگاهی در دمای محیط صورت گرفته است و نتایج میانگین ۳ بار اندازه‌گیری می‌باشد. تجزیه و تحلیل داده‌ها توسط نرم‌افزار SPSS (Statistical Package for Social Science) نسخه ۱۶

در این تحقیق، با استفاده از تکنیک ساده و سریع اولتراسونیک، یک سیستم نانوامولسیون پایدار با محدوده سایز ذرات کوچک‌تر از ۱۰۰ نانومتر تهیه شده است که با توجه به دانش ما تاکنون سایز ذرات نانوامولسیون نعناع فلفلی کوچک‌تر از ۱۰۰ نانومتر و پایدار گزارش نشده است که نوآوری این کار تحقیقاتی می‌باشد. هدف از اجرای این طرح، تعیین اثرات ضد میکروبی نانوامولسیون عصاره آبی گیاه نعناع فلفلی بر باکتری گرم منفی اکولای (*Escherichia coli*) می‌باشد.

مواد و روش‌ها

در این مطالعه آزمایشگاهی (پژوهشگاه مواد و انرژی، سال ۱۳۹۵) مواد اولیه استفاده شده در این تحقیق شامل سورفاکتانت غیریونی توئین ۸۰ (Tween 80) و اتانول (Ethanol) از شرکت Merck آلمان و اسانس گیاهی نعناع فلفلی (تیره: Lamiaceae - نعنائیان، نام فارسی: نعناع فلفلی، نام انگلیسی: peppermint، تهیه شده با استفاده از روش تقطیر با آب (Water Distillation Method) از شرکت بهبو قمصر سماوات کاشان فراهم شدند. آب مورد استفاده در کلیه آزمایشات، آب دوبار تقطیر ضد عفونی شده بود. به منظور تست‌های ضد میکروبی مواد محتوی محیط کشت شامل پپتون، آگار، کلرید سدیم، عصاره مخمر از شرکت Merck آلمان و باکتری‌های گرم منفی اکولای گونه‌های (ATCC 25922, PTCC 1399) از بانک سلولی سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران تهیه گردیدند. برای بررسی اجزاء تشکیل دهنده اسانس گیاهی نعناع فلفلی دستگاه طیف سنج کروماتوگرافی گازی (Agilent 6890N/5973N GC-MS, USA) و برای سنتز

درصد)، ۴-توجانول (4-Thujanol) (۰/۸۷ درصد)، توجن (Thujene) (۰/۷۷ درصد)، سیکلوهگزانون (Cyclohexanone) (۰/۷۴ درصد)، بتا-بوربون (β-Bourbonene) (۰/۵۹ درصد) و آلفا-ترپینئول (α-Terpineol) (۰/۵۶ درصد) بودند.

برای سنتز نانومولسیون‌ها، از یک امولسیون روغن در آب برای ایجاد نانومولسیون‌های روغنی استفاده می‌شود. به این منظور مخلوط اسانس گیاهی نعنای فلفلی (فاز روغنی) و ماده سورفاکتانت غیر یونی توئین ۸۰ و اتانول و آب مقطر به مقادیر متفاوت درصد حجمی هم‌زده می‌شود. در مرحله بعدی محلول امولسیون با استفاده از دستگاه اولتراسونیک پروب‌دار در فرکانس ۲۴ کیلوهرتز و پالس‌های ۰/۵ ثانیه و توان ورودی ۴۰۰ وات در مدت زمان‌های گوناگون هم‌وزنیزه می‌شود [۲۵].

در آزمایشات بعدی پارامترهای فیزیکی شیمیایی نمونه‌های نانومولسیون نظیر ویسکوزیته، هدایت الکتریکی و pH مورد بررسی قرار گرفتند (جدول ۱). آزمایشات ۳ بار تکرار شده‌اند و نتایج به صورت انحراف معیار ± میانگین گزارش شده است.

صورت پذیرفت، به طوری که بررسی داده‌های کیفی و کمی آنالیزهای مختلف انجام گرفت و نتایج به صورت میانگین و انحراف معیار گزارش شده است.

نتایج

شناسایی ترکیبات موجود در اسانس نعنای فلفلی با استفاده از روش کروماتوگرافی گازی و سپس شناسایی آن‌ها با استفاده از طیف سنج جرمی انجام گرفت. بر این اساس ۵۰ ترکیب منفرد شناسایی شد. ترکیبات اصلی به ترتیب فراوانی شامل منتول (Menthol) (۲۸ درصد)، پارا-منتانون (p-Menthanone) (۱۳/۰۷ درصد)، منتون (Menthone) (۱۱/۳۱ درصد)، لیمونن (Limonene) (۷/۲۱ درصد)، نئوایزومنتول (Neoisomenthol) (۵/۴۴ درصد)، کاروون (Carvone) (۴/۹۴ درصد)، ترانس کاران (Trans-Carane) (۴/۴۵ درصد)، پولگون (Pulegone) (۴/۳۱ درصد)، منتوفوران (Menthofuran) (۴/۲۷ درصد)، اوکالیپتول (Eucalyptol) (۴/۰۱ درصد)، کاریوفیلین (Caryophyllene) (۳/۲۹ درصد)، جرماکرن (Germacrene) (۲/۶۴ درصد)، بتا-پینن (β-Pinene) (۱/۵۲ درصد)، آلفا-پینن (α-Pinene) (۱/۱۲ درصد)، ویریدی فلورول (Veridiflorol) (۰/۸۹ درصد).

جدول ۱- پارامترهای فیزیکی شیمیایی فرمولاسیون نانومولسیون نعنای فلفلی

هدایت الکتریکی (میکروزیمنس بر سانتی‌متر)*	pH*	ویسکوزیته (سانتی‌پویز)*	نانومولسیون بر مبنای درصد حجمی اسانس نعنای فلفلی
۴۸/۸۵ ± ۰/۳۱	۵/۰۱ ± ۰/۰۸	۱۴/۲۳ ± ۰/۳۱	۱ درصد
۵۷/۲۰ ± ۰/۹۷	۵/۴۰ ± ۰/۰۹	۱۴/۴۱ ± ۰/۴۲	۲ درصد
۷۲/۲۹ ± ۰/۷۲	۵/۴۳ ± ۰/۰۴	۱۵/۷۲ ± ۰/۷۱	۳ درصد
۷۸/۷۶ ± ۰/۷۸	۵/۳۵ ± ۰/۰۶	۱۵/۹۱ ± ۱/۴۶	۴ درصد
۱۲۰/۷۰ ± ۰/۶۸	۵/۳۳ ± ۰/۱۱	۱۶/۴۶ ± ۱/۶۹	۵ درصد

* نتایج به صورت (انحراف معیار ± میانگین) گزارش شده است.

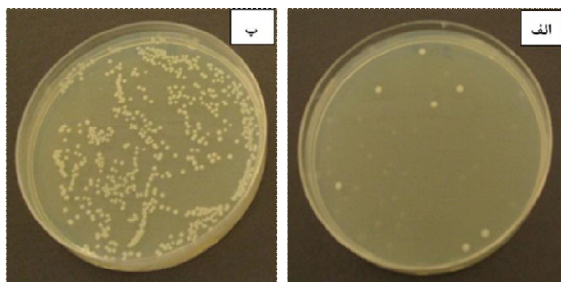
برای مطالعه اندازه ذرات نانومولسیون‌های سنتز شده از روش پراکندگی نور دینامیکی استفاده شد. برای نمونه توزیع اندازه ذرات برای نانومولسیون ۳ درصد نعنای فلفلی (۱۲/۲۱ نانومتر) در شکل ۱ آورده شده است.

جدول ۲- نتایج آزمون کمی ضد میکروبی محلول‌های نانوامولسیون نعنای فلفلی

خاصیت ضد میکروبی (درصد)*	نانوامولسیون بر مبنای درصد حجمی اسانس نعنای فلفلی
۶۵/۰۴ ± ۲/۶۵	۱ درصد
۶۸/۳۲ ± ۱/۷۳	۲ درصد
۷۳/۰۸ ± ۳/۶۰	۳ درصد
۷۷/۱۰ ± ۵/۵۷	۴ درصد
۸۹/۴۸ ± ۸/۷۲	۵ درصد

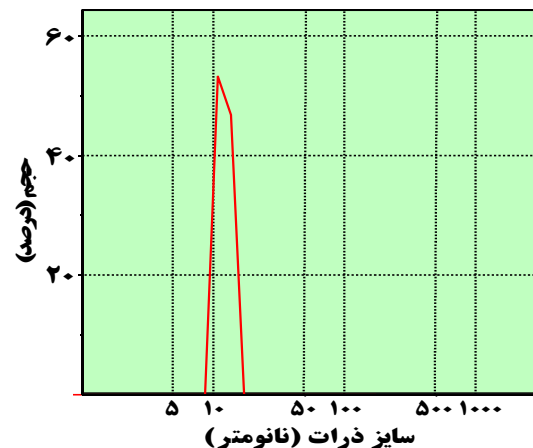
* نتایج به صورت (انحراف معیار ± میانگین) گزارش شده است.

نتایج آزمون کمی ضد میکروبی در برابر باکتری اکولای در محیط کشت نیز در شکل ۲ نشان داده شده است

شکل ۲- تصاویر محیط کشت باکتری گرم منفی اکولای (الف) در حضور محلول نانوامولسیون ۵ درصد اسانس نعنای فلفلی و (ب) در غیاب آن با استفاده از روش کمی واحد کلونی ساز

تست‌های کیفی ضد میکروبی توسط روش دیسک نفوذی در مقابل باکتری اکولای از طریق بررسی و اندازه‌گیری قطر هاله تشکیل شده اطراف دیسک‌های آغشته به محلول‌های نانوامولسیون حاوی ۱ تا ۵ درصد اسانس نعنای فلفلی و محلول شاهد (محتوی توئین ۸۰ و آب مقطر) نشان دهنده میزان فعالیت آنتی باکتریالی آن‌ها می باشد. نتایج آزمون کیفی ضد میکروبی دیسک نفوذی در برابر باکتری اکولای در محیط کشت نیز در شکل ۳ نشان داده شده است.

شکل ۱- توزیع اندازه ذرات نانوامولسیون اسانس نعنای فلفلی ۳ درصد (۱۲/۲۱ نانومتر) با استفاده از روش پراکندگی نور دینامیکی

بعد از انجام آنالیزهای مختلف و مشخصه‌یابی فرمولاسیون‌های نانوامولسیون به بررسی خاصیت ضد میکروبی نانوامولسیون نعنای فلفلی در مقابل باکتری گرم منفی اکولای با استفاده از دو روش کمی واحد کلونی ساز و کیفی دیسک نفوذی پرداخته شد.

ابتدا آزمایشات کمی ضد میکروبی توسط روش واحد کلونی ساز برای محلول‌های نانوامولسیون حاوی ۱ تا ۵ درصد اسانس نعنای فلفلی و محلول شاهد (محتوی توئین ۸۰ و آب مقطر) از طریق شمارش کلونی‌ها و انجام محاسبات مربوطه با استفاده از رابطه ۱ انجام گرفت و نتایج آن در جدول ۲ نشان داده شده است. برای هر رقت، آزمایش سه بار انجام شد. نتیجه تست به صورت درصد بر اساس رابطه ۱ محاسبه گردید.

$$R = 100 (B-A)/B \quad (1)$$

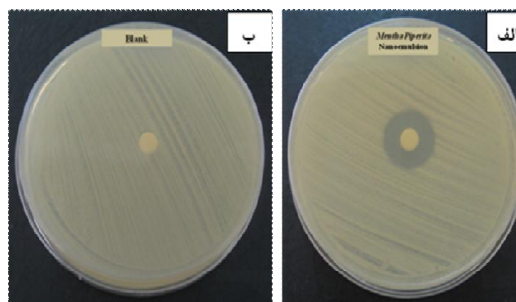
که در آن، R= درصد کاهش، A= تعداد باکتری‌های شمارش شده در نمونه (CFU/ml) و B= تعداد کلونی‌های شمارش شده در نمونه شاهد (CFU/ml) می باشد [۲۶].

شده محتوی عصاره گیاهی نعناع فلفلی مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج حاصل از آنالیز کروماتوگرافی گازی-طیف سنجی جرمی اسانس گیاهی نعناع فلفلی نشان داد که بیشترین سهم به منتول، پارا-منتانول و منتون مربوط می‌باشد و جزء اصلی اسانس نعناع فلفلی از خانواده منتول می‌باشد که ترکیباتی آب‌گریز (Hydrophobe) و فرار بوده و به عنوان ماده مؤثره قارچ‌کش‌ها استفاده می‌شود. هر چند که تولید متابولیت‌های ثانویه در گیاهان دارویی به شدت تحت شرایط محیط می‌باشد، اما در هر صورت نقش عمده در بیان صفات فیزیولوژیکی گیاه بیش‌تر تحت تأثیر ژنوتیپ گیاه می‌باشد [۲۷-۲۸].

مقدار منتول در اسانس نعناع بسته به نوع آن و شرایط محیطی از ۳۵ الی ۵۵ درصد متغیر است [۲۹]. در این مطالعه میزان قابل توجه ترکیب‌های منتول در اسانس نعناع فلفلی (۲۸ درصد منتول، پارا-منتانول ۱۳/۰۷ درصد و منتون ۱۱/۳۱ درصد) مورد آزمایش نشان‌دهنده کیفیت مطلوب آن بود. منتول موجود در اسانس نعناع فلفلی یک ماده آنتی‌باکتریال قوی می‌باشد.

نتایج حاصل از سنتز نانومولسیون‌ها نشان داد که شفافیت نمونه‌ها پس از ۱۵ دقیقه قرار گرفتن تحت امواج مافوق صوت کامل می‌شود، اما از آنجایی که تفاوتی بین شفافیت نمونه‌ها در زمان‌های بالاتر مشاهده نشد، زمان ۱۵ دقیقه به عنوان زمان بهینه انتخاب گردید. مولکول سورفاکتانت با کاهش دادن انرژی آزاد و کاهش کشش سطحی در فصل مشترک روغن- آب کمک به فرآیند تشکیل امولسیون می‌کند [۳۰].

شکل ۳- تصاویر محیط کشت باکتری گرم منفی اکولای (الف) در حضور محلول نانومولسیون ۵ درصد اسانس نعناع فلفلی و (ب) در غیاب آن با استفاده از روش کیفی دیسک نفوذی

قطر هاله عدم رشد باکتری اکولای برای محلول‌های نانومولسیون حاوی ۱ تا ۵ درصد اسانس نعناع فلفلی نیز برای مقایسه در جدول ۳ آورده شده است.

جدول ۳- نتایج آزمون کیفی ضد میکروبی محلول‌های نانومولسیون نعناع فلفلی

نانومولسیون بر مبنای درصد حجمی اسانس نعناع فلفلی (میلی‌متر)*	قطر هاله عدم رشد
۱ درصد	۲/۳۳ ± ۰/۰۲
۲ درصد	۲/۵۴ ± ۰/۰۳
۳ درصد	۲/۹۷ ± ۰/۰۹
۴ درصد	۳/۵۵ ± ۰/۱۶
۵ درصد	۴/۲۱ ± ۰/۱۰

* نتایج به صورت (انحراف معیار ± میانگین) گزارش شده است.

بحث

در این تحقیق طی یک سری فرآیندهای گوناگون، نانومولسیون‌های محتوی اسانس گیاهی نعناع فلفلی سنتز شدند. سپس برای بررسی پایداری فرمولاسیون‌ها، آنالیزهای مختلف از جمله آزمایشات شفافیت نوری، ویسکوزیته، اندازه‌گیری pH، اندازه‌گیری هدایت الکتریکی بر روی نمونه‌ها انجام شد. هم‌چنین اندازه نمونه‌ها به وسیله آنالیز پراکندگی نور دینامیکی بررسی شد. در پایان تست‌های ضد میکروبی کمی و کیفی بر روی محلول نانومولسیون سنتز

مطالعه برخی از محققین که اثرات pH را بررسی نموده‌اند، مطابقت دارد [۳۲-۳۳].

هدایت الکتریکی محلول‌های نانوامولسیون با افزایش غلظت اسانس افزایش می‌یابد که نشان دهنده پایداری بیش‌تر امولسیون‌ها در نمونه‌ها با غلظت کمتر اسانس می‌باشد. همچنین در مطالعه دیگری که توسط Hassan در مورد اثر هدایت الکتریکی انجام گرفت، پایداری بیش‌تر امولسیون‌ها با کاهش غلظت و تأثیر دما گزارش شده است [۳۴]. به‌طور کلی همه نمونه‌ها دارای پایداری بالایی می‌باشند که این امر نشان می‌دهد که فاز آبی به عنوان فاز پیوسته می‌باشد، به‌این معنی که نانوامولسیون‌های تشکیل شده از نوع روغن در آب (O/W=Oil in Water) می‌باشد.

باتوجه به این‌که انحراف معیار نشان‌دهنده پراکندگی داده‌ها از مقدار میانگین می‌باشد و این مقدار در نمونه‌های درصد پایین‌تر اسانس (جدول ۱) کم‌تر است، نشانه نزدیک بودن داده‌ها به میانگین می‌باشد. همچنین از آن جایی که مقادیر انحراف معیار در نمونه‌های با درصد حجمی بالاتر اسانس رو به افزایش است، می‌توان از نظر آماری این‌گونه استنتاج نمود که پراکندگی داده‌ها در نمونه‌های غلیظ‌تر بیش‌تر از نمونه‌های رقیق‌تر می‌باشد.

در مرحله بعدی سایز ذرات نانوامولسیون‌های سنتز شده با استفاده از روش پراکندگی نور دینامیکی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج حاصله نشان داد که تغییر سایز ذرات نانوامولسیون در درصدهای حجمی متفاوت اسانس نعنای فلفلی از ۱ تا ۵ درصد چشم‌گیر نمی‌باشد، به‌طوری که متوسط اندازه آن‌ها در محدوده باریک بین ۱۱ تا ۱۳ نانومتر

نتایج نشان داد سنتز نانوامولسیون‌ها با استفاده از امواج اولتراسونیک که تولید امواج با انرژی بالا را می‌کند، کامل می‌شود و سایز ذرات کوچک می‌شود. به‌این ترتیب امولسیون‌ها از حالت میکروامولسیون به نانوامولسیون تغییر وضعیت می‌دهند. این پدیده تولید امواج با انرژی بالا توسط امواج اولتراسونیک به منظور سنتز نانوامولسیون‌ها قبلاً توسط دانش‌مندان دیگر نظیر Syed و همکارش و Ghosh و همکاران نیز انجام شده و مورد تأیید قرار گرفته است [۲، ۲۵].

سپس پارامترهای فیزیکوشیمیایی نمونه‌های نانوامولسیون نظیر ویسکوزیته، هدایت الکتریکی و pH مورد بررسی قرار گرفتند که در جدول ۱ نشان داده شده است. همان‌طور که انتظار می‌رفت، محلول‌های نانوامولسیون از ویسکوزیته پایینی برخوردار بودند که این خود یکی از ویژگی‌های نانوامولسیون‌ها می‌باشد. همچنین ویسکوزیته نانوامولسیون‌ها با افزایش غلظت اسانس افزایش می‌یابد. با افزایش غلظت فاز روغنی، مولکول‌های آب در پیوندهای عرضی مولکول‌های سورفاکتانت محبوس شده، منجر به افزایش ویسکوزیته نانوامولسیون‌ها می‌شود. ویسکوزیته روغن نقش مهمی را در شکستن قطرات روغن بازی می‌کند؛ هر چه ویسکوزیته روغن بیش‌تر باشد، مدت زمان طولانی‌تری برای شکستن قطرات روغن سپری می‌شود [۳۱].

از آن جایی که در تهیه نانوامولسیون‌ها از سورفاکتانت غیر یونی استفاده شده است، فاکتور pH تأثیر چندانی روی فرمولاسیون‌های نانوامولسیون نداشت که نشان می‌دهد که قدرت یونی بی‌اثر بوده است و نتایج مطالعه حاضر با نتایج

۵ درصد، حدود ۸۹ درصد به دست آمد که نسبت به سایر سیستم‌های امولسیونی ضد میکروبی دارای اسانس طبیعی از خاصیت چشم‌گیری برخوردار است [۳۵]. همان‌طور که در این جدول مشاهده می‌شود، محلول‌های نانوامولسیون از خاصیت ضد میکروبی قابل توجهی برخوردارند و میزان خاصیت ضد میکروبی با افزایش درصد اسانس افزایش می‌یابد. همچنین از لحاظ آماری، میزان پراکندگی داده‌ها در نمونه‌های ضد میکروبی بالاتر (۵ درصد اسانس)، بیش‌تر از نمونه‌های ضد میکروبی پایین‌تر می‌باشد (جدول ۲).

نتایج آزمون کمی ضد میکروبی در برابر باکتری اکولای در محیط کشت نیز در شکل ۲ نشان داده شده است. همان‌طور که در این شکل مشاهده می‌شود، در حضور محلول نانوامولسیون ۵ درصد باکتری رشد ناچیزی کرده، در حالی که در غیاب آن رشد کامل باکتری مشاهده شد.

نتایج تست های کیفی ضد میکروبی نیز برای نمونه‌های سنتز شده نانوامولسیون حاوی ۱ تا ۵ درصد اسانس نعناع فلفلی و محلول شاهد در شکل ۳ نشان داده شده است. همان‌طور که در این شکل مشهود است، هاله‌ای اطراف دیسک نفوذی آغشته به محلول نانوامولسیون ۵ درصد اسانس نعناع فلفلی به دلیل عدم رشد باکتری ایجاد شده است. در حالی که اطراف دیسک نفوذی محلول شاهد، هیچ‌گونه هاله‌ای تشکیل نشده است که نشان‌دهنده فقدان خاصیت ضد میکروبی می‌باشد. به این معنی که در حضور محلول نانوامولسیون ۵ درصد باکتری رشد ناچیزی کرده، در حالی که در غیاب آن رشد کامل باکتری مشاهده می‌شود.

قطر هاله عدم رشد باکتری اکولای برای محلول‌های نانوامولسیون حاوی ۱ تا ۵ درصد اسانس نعناع فلفلی نیز

می‌باشد که با افزایش غلظت اسانس سایز ذرات افزایش می‌یابد.

برای نمونه توزیع اندازه ذرات برای نانوامولسیون ۳ درصد نعناع فلفلی (۱۲/۲۱ نانومتر) در شکل ۱ آورده شده است. همان‌طور که در این شکل دیده می‌شود، توزیع اندازه ذرات نسبتاً باریک و در محدوده ۱۲ نانومتر می‌باشد. نتایج در این تحقیق توزیع اندازه ذرات نسبت به روش های سایر محققین بسیار کم‌تر به دست آمده است که یکی از مزایای مهم سیستم‌های امولسیونی می‌باشد. در تحقیقی که توسط Syed و همکارش انجام گرفت، یک سیستم امولسیونی اسانس کارواکرول (Carvacrol) و صمغ عربی با محدوده سایز ۲۰۰ نانومتر سنتز نمودند [۲].

سپس پایداری نمونه‌ها نسبت به پدیده‌های ناپایدار کننده امولسیون (تفکیک گرانشی، انبوهش، ادغام و رسیدگی استوالد)، برای مدت زمان طولانی (۱۲ ماه) بررسی شد که مشاهدات نشان داد که نمونه‌ها دارای پایداری بالایی می‌باشند. کوچک بودن اندازه ذرات نانوامولسیون موجب پایداری آن‌ها در برابر پدیده‌های تشکیل رسوب یا خامه‌ای شدن می‌شود، زیرا حرکت براونی و به تبع آن نرخ انتشار بیش‌تر از سرعت پدیده‌های تشکیل رسوب یا خامه‌ای شدن بر اثر نیروی وزن قطرات است.

در انتها به بررسی خاصیت ضد میکروبی نانوامولسیون نعناع فلفلی در مقابل باکتری گرم منفی اکولای با استفاده از دو روش کمی واحد کلونی ساز و کیفی دیسک نفوذی پرداخته شد. برای نمونه، بر اساس محاسبات توضیح داده شده در بخش قبلی، همان‌طور که در جدول ۲ نشان داده شده است، عملکرد ضد میکروبی نانوامولسیون نعناع فلفلی

که بین بار مثبت نانو ذره و غشاء سلول که دارای بار منفی است، به آن متصل شده و به دلیل حجم بزرگ نانو ذره در مقایسه با غشاء سلول، منجر به تخریب غشاء شوند. از طرف دیگر انباشتگی نانو ذرات در سیتوپلاسم سلول و روی غشاءهای خارجی آن می تواند از دیگر ساز و کارهای دخیل در جلوگیری از رشد و ادامه حیات باکتری باشد [۳۹].

از طرف دیگر نانو ذرات می توانند از طریق نیروهای الکترواستاتیک به DNA متصل شده و با نابود کردن پیوندهای هیدروژنی یا تولید پیوندهای جدید غیرعادی به DNA سلول آسیب رسانند. علت برخی از این تغییرات می تواند دگرگونی یک و یا چند واحد سازنده DNA سلول باشد که می تواند منجر به بی ثباتی و گسستگی ساختار آن شود [۴۰].

علاوه بر این، ثابت شده است که گونه های فعال اکسیژنی (Reactive Oxygen Species; ROS) مانند رادیکال های هیدروکسیل، پراکسید هیدروژن و آنیون های سوپراکسید که یکی از عوامل شرکت کننده در فرآیند نابودی باکتری از طریق تخریب غشاء آن هستند، حتی در غیاب اشعه ماورای بنفش نیز می توانند تولید شوند. یون های آزاد شده در کنار این گونه های فعال می توانند از طریق نفوذ به پوشش سلول، تخریب غشاء آن و یا آسیب رساندن به DNA سلول از طریق اختلال در واحدهای سازنده آن موجب مرگ باکتری و جلوگیری از تکثیر آن ها شوند [۴۱].

بسیاری از محققان تأکید کرده اند که خاصیت آنتی باکتریال اجزاء اصلی اسانس ها به خاصیت آب گریزی (hydrophobic) آن ها و دیواره غشاء پلاسمایی میکروب بستگی دارد. افزایش مقدار برخی یون های ویژه بر روی و یا

برای مقایسه در جدول ۳ آورده شده است. همان طور که در این جدول مشاهده می شود، محلول های نانومولسیون از خاصیت ضد میکروبی قابل توجهی برخوردارند و میزان خاصیت ضد میکروبی با یک روند افزایشی با افزایش مقدار درصد اسانس مشاهده می شود که در واقع امکان جذب بهتر باکتری ها بر روی نانومولسیون ها را فراهم می کند. از نظر آماری، میزان پراکندگی داده ها در آزمایشات کیفی ضد میکروبی برای کلیه نمونه های اسانس با غلظت های ۱ الی ۵ درصد از روند مشابهی برخوردار است و تفاوت چندانی ندارد و همگی به میزان میانگین بسیار نزدیک می باشند (جدول ۳). در تطابق با کار سایر محققین، در تحقیقی که توسط Singh و همکاران روی عصاره نعناع فلفلی انجام شده است، خواص آنتی باکتریال مناسبی بر علیه هر دو گروه باکتری های گرم مثبت و منفی نیز گزارش شده است [۳۶].

به طور کلی، نانو مواد به دو روش مستقیم و غیر مستقیم می توانند منجر به غیرفعال سازی و مرگ باکتری شوند. در حالت مستقیم، نانو مواد یون هایی را آزاد می کنند که با گروه تیول پروتئین های موجود بر سطح سلول باکتری ها واکنش می دهند. این قبیل پروتئین ها از غشاء سلولی باکتری به سمت بیرون برآمدگی داشته و موجب انتقال مواد غذایی از دیواره سلول می شوند. نانو مواد این پروتئین ها را غیر فعال کرده، نفوذ پذیری غشاء را کاهش داده و سرانجام باعث مرگ سلولی می شود [۳۷-۳۸].

در واقع در این مکانیسم، تأثیر نانو ذرات بر روی باکتری ها از طریق آسیب به پروتئین، دزوکسی ریبونوکلیئیک اسید (Deoxyribonucleic acid; DNA) و تخریب دیواره سلولی است. نانو ذرات می توانند با برهمکنش الکترواستاتیک

پدیده نشان دهنده مؤثر بودن سیستم ضد میکروبی سنتز شده می‌باشد. ذکر این نکته ضروری می‌باشد که بررسی مکانسیم دقیق عملکرد ضد میکروبی نانومولسیون سنتز شده نیاز به تحقیقات گسترده‌ای دارد که با توجه به محدودیت‌های دستگاهی موجود از جمله الکترون اسپین میکروسکوپی (*Electron spin microscopic*) در حال حاضر امکان پذیر نمی‌باشد.

نتیجه‌گیری

نانومولسیون‌ها یکی از امیدبخش‌ترین ساختارها برای بهبود حالیت و افزایش ارزش زیستی و عملکردی ترکیبات آب‌گریز می‌باشند. ایجاد مواد ضد میکروبی بر مبنای اسانس‌های طبیعی، زمینه ساز بسیاری از کاربردهای پزشکی، بهداشت، محیط زیست و غذا می‌باشد. در این تحقیق نانومولسیون‌های محتوی اسانس گیاهی نعناع فلفلی تهیه شدند. نتایج نشان داد که متوسط اندازه نانو ذرات ۱۲ نانومتر با پایداری بالا برای مدت زمان ۱۲ ماه می‌باشند. خواص ضد میکروبی نانوفرمولاسیون‌های ساخته شده در برابر باکتری گرم منفی اکولای نشان داد که آنها با دارا بودن خواص نانویی از خواص ضد میکروبی قابل توجهی برخوردار هستند.

تشکر و قدردانی

از حمایت مالی پژوهشگاه مواد و انرژی در انجام این پروژه تحقیقاتی مصوب معاونت پژوهشی با کد ۷۲۱۳۹۲۰۰۹ تشکر و قدردانی می‌گردد.

داخل غشاء پلاسمایی تأثیر وسیعی بر روی نیروی محرکه پروتون‌ها، میزان آدنوزین تری فسفات (Adenosine Triphosphate; ATP) درون سلولی و فعالیت کلی سلول‌های میکروبی (شامل کنترل فشار ورم سلول‌های زنده، انتقال مواد حل شونده و تنظیم متابولیسم) دارد [۴۲-۴۳]. نتیجه اینکه اسانس‌ها، مکانسیم عمل یک‌سانی نداشته و ممکن است از طرق مختلف باعث جلوگیری از رشد باکتری‌ها شوند.

در اغلب تحقیقاتی که بر روی مکانسیم عمل ترکیبات فنولیک انجام شده است، اکثراً صحبت از تأثیر اسانس‌ها بر غشاء سلولی می‌باشد. در حقیقت ترکیبات فنولی نه تنها به غشاء سیتوپلاسمی حمله می‌کنند، حتی به موجب آن باعث تخریب قابلیت نفوذپذیری غشاء شده و نیز باعث آزاد شدن اجزای اصلی داخل سلول (مثل ریبوز و گلوتامات سدیم و غیره) می‌شوند و نیز می‌توانند تخریب عملکرد در زمینه انتقال الکترون، جذب مواد مغذی، سنتز نوکلئیک اسید و هم‌چنین فعالیت آنزیم ATPase را به همراه داشته باشند [۴۳-۴۴].

لذا با توجه به این که آزمون ضد میکروبی انجام شده در محیط مایع و امولسیونی و بدون تابش فرابنفش صورت گرفته و نتیجه نهایی فعالیت بالای نانو ذرات را نشان می‌دهد، می‌توان این گونه استنتاج نمود که در اینجا نانومولسیون نعناع فلفلی به طور مستقیم غشاء باکتری را تخریب کرده و باعث از بین بردن آن شده است که این

References

- [1] Sinha R, Karan R, Sinha A, Khare S. Interaction and nanotoxic effect of ZnO and Ag nanoparticles on mesophilic and halophilic bacterial cells. *Bioresour Technol* 2011; 102(5): 1516-20.
- [2] Syed I, Sarkar P. Ultrasonication-assisted formation and characterization of Geraniol and Carvacrol-loaded emulsions for enhanced antimicrobial activity against food-borne pathogens. *Chemical Papers* 2018; 1(1): 1-14.
- [3] Steward FC. *Growth, Nutrition, and Metabolism of Mentha Piperita L: Parts I-VII*. New York State College of Agriculture: Cornell University Agricultural Experiment Station; 1962; 20-27.
- [4] Thomas J, Jerobin J, Seelan SJ, Thanigaivel S, Vijayakumar S, Mukherjee A, et al. Studies on pathogenicity of *Aeromonas salmonicida* in catfish *Clarias batrachus* and control measures by Neem nanoemulsion. *Aquaculture* 2013; 396-9: 71-75.
- [5] Singha R, Sonib SK, Patela RP, Kalrab A. Technology for improving essential oil yield of *Ocimum Basilicum L.* (sweet basil) by application of bioinoculant colonized seeds under organic field conditions. *Ind Crops Prod* 2013; (45): 335-42.
- [6] Herro E, Jacob SE. *Mentha piperita* (peppermint). *Dermatitis* 2010; 21(6): 327-9.
- [7] Jalali M, Abedi D, Ghasemi Dehkordi N, Charmahali A. Evaluation of antibacterial activity of ethanol extracts of some medicinal plants against *Listeria monocytogenes*. *J Shahrekord Univ* 2006; 8(3): 25-33.
- [8] Kaper JB, James P, Nataro JB, Mobley HLT. Pathogenic *Escherichia Coli* *Nat Microbiol* 2004; 2(1): 123-40.
- [9] Janssen AM, Scheffer JJC, Baerheim A. Antimicrobial activity of essential oil: a 1976-86 literature review. aspects of the test methods. *Planta Med* 1987; 53(1): 395-8.
- [10] Rahman MA, Bari MA. Antibacterial activity of cell suspension cultures of *Castor (Ricinus communis L. cv. Roktima)*. *European J Med Plants* 2013; 3(1): 65-77.
- [11] Conlon BP, Nakayasu ES, Fleck LE, LaFleur MD, Isabella VM, Coleman K, et al. Activated ClpP kills persists and eradicates a chronic biofilm infection. *Nature* 2013; 503(7476): 365-70.
- [12] Solans C, Solé I. Nano-emulsions: Formation by low-energy methods. *Curr Opin Colloid Interface Sci* 2012; 17(1): 246-54.
- [13] Benoit JP, Joly-Guillou ML, Rossines E, Saulnier P. Nanocapsulation of essential oils for preventing or curing infectious diseases alone or with an antibiotic, *Patent WO 2012114201 A1*; 2012.
- [14] Frewer LJ, Norde W, Fischer ARH, Kampers FWH. Nanotechnology in the Agri-Food sector-implications for the future, Wiley-VCH Verlag GmbH & Co. *KGaA* 2011: 75-87.

- [15] Pavela R. Insecticidal and repellent activity of selected essential oils against of the pollen beetle, *Meligethes Aeneus* (Fabricius) adults. *Ind Crops Prod* 2011; 34(1): 888-92.
- [16] Combrinck S, Regnier T, Kamatou GPP. In vitro activity of eighteen essential oils and some major components against common postharvest fungal pathogens of fruit. *Ind Crops Prod* 2011; 33(1): 344-9.
- [17] Rachmawati H, Budiputra DK, Mauludin R. Curcumin Nanoemulsion for transdermal application: formulation and evaluation, *Drug Dev. Ind. Pharm* 2015; 41(4): 560-66.
- [18] Akhilesh D, Bini KB, Kamath JV. Review on span-60 based non-ionic surfactant vesicles (niosomes) as novel drug delivery. *Int J Res Pharm Biomed Sci* 2012 (3): 6-12.
- [19] Koul O, Walia S, Dhaliwal GS. Essential oils as green pesticides: potential and constraints. *Biopesticides International* 2008; 4(1): 63-84.
- [20] Baker JR, Wright DC, Hayes MM, Hamouda T, Brisker J. Method for inactivating bacteria including bacterial spores *U. S. Patent # 6015832*; 2000.
- [21] Jaiswal M, Dudhe R, Sharma PK. Nanoemulsion: an advanced mode of drug delivery system. *3 Biotech* 2015; 5(2): 123-17.
- [22] Sanguansri L, Oliver CM, Leal-Calderon F. Nanoemulsion technology for delivery of nutraceuticals and functional-food ingredients, *Bio-Nanotechnology: A Revolution in Food, Biomedical and Health Sciences*, First Edition, John Wiley & Sons, Ltd., 2013; 667-96.
- [23] Riddle P. pH Meters and their electrodes: calibration, maintenance and use. *Biomed. Sci* 2013; 2(1): 202-5.
- [24] Merkus HG. *Particle Size Measurements: Fundamentals, Practice, Quality*, 1st ed. The Netherlands: Springer; 2009; 14-42.
- [25] Ghosh V, Mukherjee M, Chandrasekaran N. Ultrasonic emulsification of food-grade nanoemulsion formulation and evaluation of its bactericidal activity, *Ultrason Sonochem* 2013; 20(1): 338-44.
- [26] Sieuwerts S, De Bok FA, Mols E, De Vos WM, Vlieg JE. A simple and fast method for determining colony forming units. *Lett Appl Microbiol* 2008; 47(4): 275-8.
- [27] Lee S, Peterson CJ, Coats JR. Fumigation toxicity of monoterpenoids to several stored product insects. *J Stored Prod Res* 2003; 39(1): 77-85.
- [28] Tholl D. Terpene synthases and the regulation, diversity and biological roles of terpene metabolism. *Curr Opin Plant Biol* 2006; 9(3): 297-304.
- [29] Tassou C, Koutsoumaris K, Nychas GJE. Inhibition of salmonella enteritidis and *Staphylococcus aureus* in nutrient broth by mint essential oil. *Food Res Int* 2000; 33(3-4): 273-80.
- [30] Nielloud F, Marti-Mestres G. *Pharmaceutical emulsions and suspensions*, 1st ed. USA: Marcel Dekker; 2000: 19-73.
- [31] Tadros T. *Emulsion Formation and Stability*, 1st ed.

- Wheinheim, 1st ed. Germany: Wiley-VCH Verlag GmbH & Co. KGaA.; 2013; 37-52.
- [32] de Morais JM, Santos ODH, Delicato T, Rocha-filho P. Characterization and evaluation of electrolyte influence on Canola oil/water nanoemulsion. *J Disper Sci Technol* 2006; 27(7): 1009-14.
- [33] Qian C, Decker EA, Xiao H, McClements DJ. Physical and chemical stability of b-carotene-enriched nanoemulsions: influence of pH, ionic strength, temperature, and emulsifier type. *Food Chem* 2012; 132(1): 1221-29.
- [34] Hassan AK. Effective surfactants blend concentration determination for O/W emulsion stabilization by two nonionic surfactants by simple linear regression. *Indian J Pharm Sci* 2015; 77(4): 461-69.
- [35] Sugumar S, Ghosh V, Nirmala MJ, Mukherjee A, Chandrasekaran N. Ultrasonic emulsification of eucalyptus oil nanoemulsion: antibacterial activity against *Staphylococcus aureus* and wound healing activity in Wistar rats. *Ultrason Sonochem* 2014; 21(3): 1044-49.
- [36] Singh R, Shushni MAM, Belkheir A. Antibacterial and antioxidant activities of *Mentha piperita* L. *Arab J Chem* 2015; 8(1): 322-28.
- [37] Sondi I, Salopek-Sondi B. Silver nanoparticles as antimicrobial agent: a case study on *E. coli* as a model for Gram-negative bacteria. *J. Colloid Interface Sci* 2004; 275(1): 177-82.
- [38] Feng Q, Wu J, Chen G, Cui F, Kim T, Kim J. A mechanistic study of the antibacterial effect of silver ions on *Escherichia coli* and *Staphylococcus aureus*. *J Biomed Mater Res* 2000; 52(4): 662-68.
- [39] Azam A, Ahmed AS, Oves M, Khan MS, Habib SS, Memic A. Antimicrobial activity of metal oxide nanoparticles against Gram-positive and Gram-negative bacteria: A comparative study. *Int J Nanomedicine* 2012; 7(1): 6003-9.
- [40] Li Y, Chen X, Gu N. Computational investigation of interaction between nanoparticles and membranes: hydrophobic/ hydrophilic effect. *The Journal of Physical Chemistry B* 2008; 112(51): 16647-53.
- [41] Leung YH, Chan CM, Ng AM, Chan HT, Chiang MW, Djurišić AB, Ng YH, Jim WY, Guo MY, Leung FC, Chan WK, Au DT. 2012. Antibacterial activity of ZnO nanoparticles with a modified surface under ambient illumination. *Nanotechnology* 2012; 23(47): 475703 (12pp).
- [42] Bupesh G, Amutha C, Nandagopal S, Ganeshkumar A, Sureshkumar P, Murali KS. Antibacterial activity of *Mentha piperita* L. (peppermint) from leaf extracts – a medicinal plant. *Acta Agric Slov* 2007; 89(1): 73-79.
- [43] Alvandi K, Sharifan. A, Aghazadeh Meshgi M. Study of chemical composition and antimicrobial activity of peppermint essential oil. *Journal of Comparative Pathobiology* 2011; 7(4): 355-64.
- [44] Beyth N, Hourri-Haddad Y, Domb A, Khan W, Hazan R. Alternative antimicrobial approach: nano-antimicrobial materials. *J Evid -Based Complementary Altern Med* 2015; Article ID: 246012 (16pp).

The Antimicrobial Effects of Hydro-Extract of *Mentha Piperita Lamiaceae* Essential Oil Nanoemulsion on Gram-negative Bacteria of *Escherichia coli*: A Laboratory Study

M. Heydari¹, M. Bagheri²

Received: 22/09/2018 Sent for Revision: 23/10/2018 Received Revised Manuscript: 23/02/2019 Accepted: 27/02/2019

Background and Objectives: Since infectious microbial diseases belong to the most common sicknesses in the world, it is necessary to discover and explore new antibacterial materials. *Mentha Piperita Lamiaceae* is one of the most consumed medicinal plants in the world; having outstanding antimicrobial, pesticide, antiparasitic, antifungal and therapeutic properties. Therefore, aim of this study was to determine the antimicrobial effects of hydroalcoholic extract of *Mentha piperita* essential oil nanoemulsions against gram-negative bacteria of *E.coli*.

Materials and Methods: In this laboratory study, *Mentha piperita* essential oil and tween 80 were mixed by ultrasonification. Then parameters of surfactant concentration, essential oil percentage, and sonication time were studied. The size of nanoemulsion formulations were then analyzed by dynamic light scattering. The antibacterial activity against gram-negative bacteria, i.e. *E.coli* was studied using 2 different quantitative and qualitative methods of Colony Forming Unit (CFU) and Disc Diffusion Method (DDM), respectively. The results were reported as mean $\pm$ standard deviation.

Results: The nanoemulsion formulations were obtained in the concentration ranges of 1 to 5 percent *Mentha piperita* essential oil with the mean droplets size of about 12 nm and antibacterial activity of quantitative method of around 75 percent (based on CFU) and qualitative method of 3.12 mm inhibitory zone diameter around the disc (based on DDM) against gram-negative bacteria of *E.coli*.

Conclusion: The nanoemulsion system was appropriately stable and showed high antibacterial activity against gram-negative bacteria, i.e. *E.coli*, in which with increasing essential oil concentration, a significant increase in antibacterial activity was observed. Therefore, it seems that synthesized nanoemulsion formulations have remarkable antibacterial activity with nano-scale properties.

Key words: Antibacterial, Nanoemulsion, *Mentha piperita* oil, Surfactant, Ultrasonics

Funding: This research was funded by Materials and Energy Research Center.

Conflict of interest: None declared.

Ethical approval: The Ethics Committee of Materials and Energy Research Center (Research Deputy Office) approved the study (Ethical number: 721392009).

How to cite this article: Heydari M, Bagheri M. The Antimicrobial Effects of Hydro-Extract of *Mentha Piperita Lamiaceae* Essential Oil Nanoemulsion on Gram-negative Bacteria of *Escherichia coli*: A Laboratory Study. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2019; 18 (6): 515-28. [Farsi]

1- Assistant Prof., Dept. of Nanotechnology and Advanced Materials, Materials and Energy Research Center, Karaj, Iran

ORCID: 0000-0003-2239-3864

(Corresponding Author) Tel: (+98 26) 36280040, Fax: (+98 26) 36201888, E-mail: m.heydari@merc.ac.ir

2- Assistant Prof., Dept. of Nanotechnology and Advanced Materials, Materials and Energy Research Center, Karaj, Iran

ORCID: 0000-0002-9771-0169